

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 24.06.2022 - 408

Karar Tarih ve no : 24.06.2022 - 10798

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Akcami Mahallesi, özel mülkiyete ait, 12890 ada, 2 parselde yer alan Hak (Mal Hatun) Çeşmesi'nin tescil edilmesi konusunun değerlendirilmesine ilişkin; Özel Etkin Koleji'nin 10.02.2022 tarihli yazısı ve ekleri, kurum görüşlerinin talep edildiği Kurul Müdürlüğünün 18.02.2022 tarih, 2212491 sayılı yazısı, Odunpazarı Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğünün 16.03.2022 tarih, 41334 sayılı yazısı ve ekleri, Eskişehir Valiliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 18.03.2022 tarih ve 3156374 sayılı yazısı ve eki, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığının 08.04.2022 tarih, 55439 sayılı yazısı ve ekleri, Kurul Müdürlüğünün 23.05.2022 tarih, 2527861 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 03.06.2022 tarih 257436 sayılı yazısı eki 31.05.2022 tarihli uzman raporu, kurum görüşlerinin iletildiği yazılar, 22.06.2022 tarih, 1459411 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Akcami Mahallesi, özel mülkiyete ait, 12890 ada, 2 parselinde kayıtlı, Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde yer alan Hak (Mal Hatun) Çeşmesi'nin mimari detayları ve tarihi değeri ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermesi nedeniyle 2863 sayılı Kanun kapsamında Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "II. (İki) Grup" olarak belirlenmesine; Çeşmeye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, tescilli taşınmaz ve sit sınırları içerisinde 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ :Eskişehir	İLÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Akcami	KORUMA DERECESESİ: 11. Grup A	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO: Mal Hatun Sk	KADASTRO PAFTA:	ADA:12890 PARSEL: 2 parsel bitişik		ÇEVRESEL:
ADI: Hak Çeşmesi (Malhatun Çeşmesi II)	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Geç Dönem Osmanlı	VAKFİYE:
YAPIM TARİHİ: 1856		KİTABE:		

GENEL TANIM: Kareye yakın dikdörtgen planlı çeşmenin aynalı dikdörtgen formlu bir çerçeve içerisine alınmıştır. Sade bir yapısı bulunan aynalığın merkezinde ay ve yıldız motifi yer almaktadır.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A YOK
B ORTA		B	B YAP	B		B		B İZİ VAR
C ENA		C	C I	C		C		B ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Akcami Mahallesi 12890 ada 2 parseldeki eve bitişik inşa edilen Çeşmenin, Mal Hatun Sokakta bulunan ahşap ev ile birleşik haldedir. Kareye yakın dikdörtgen planlı çeşmenin aynalı dikdörtgen formlu bir çerçeve içerisine alınmıştır. Sade bir yapısı bulunan aynalığın merkezinde ay ve yıldız motifi yer almaktadır. Çeşmenin saçağı dar olup iki silmelidir. Dikdörtgen prizma şeklindeki yalağı ön cepheden hafif yuvarlatılmıştır. Anadolu Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü Hocalarından Prof. Dr. Erol Altınşapan'ın Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yayınlanan Odunpazarı Mahalle Çeşmeleri isimli makalesinde de çeşme yerini almıştır ve çeşmeden Malhatun Çeşmesi II olarak söz edilmiştir. Makalede: "Odunpazarı, Akcami Mahallesi, Malhatun Sokak, 8 numaralı evin cephesine bitişik olarak inşa edilmiştir. Çeşme Mart-2010 da restorasyon görmüştür. Malhatun Sokakta 8 numaralı evin cephesinde bulunan çeşme, Mart 2010 restorasyonunda açığa çıkarılmıştır. Aynalık kısmında, bir ay yıldız motifi bulunmaktadır. Çeşmenin depo kısmı, tamamen evin içerisinde yer almaktadır. Çeşmenin, ön cephesinde bulunan ay yıldız motifinden aynısı, arka cephede de kullanılmıştır" denilmektedir. Odunpazarı belediyesince 2010 tarihinde onarıldığı öğrenilen çeşmenin tabelasında Hak Çeşmesi olarak isimlendirildiği belirtilmiş ve 1856 tarihli olduğu yazılmıştır. Çeşme enine dikdörtgen planlı olup, sade bir plan ve süslemeye sahiptir. Ön cephesinde kemer, niş yada taşıyıcı payeleri bulunmamakta, düz bir duvar yüzeyi görünümündedir. Sadece çerçeve şeklinde hafif içe girintili bir aynalık oluşturulmuştur. Taş malzemeli çeşme bitişigindeki konaktan hafif bir çıkıntıyla sokakla buluşmaktadır.

1856 yılına tarihlenebileceği belirtilen Hak Çeşmesi (Mal Hatun Çeşmesi II), mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir eserdir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile söz konusu çeşmenin kültür varlığı olduğu tarafımızca değerlendirilmekte ve tescile önerilmektedir.

ORJİNAL KULLANIM :

Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIM

Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat-Tarihçisi

Begüm AKBABA BALCILAR
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:	KONTROL EDEN:
RAPOR	KURUL KARARLARI:
FOTOĞRAF	
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	REVİZYON:
KROKİ	KURUL ONAYI:
KİTABE	
VAKFİYE	

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
24.06.2022 GÜN, 10798 SAYILI KARARI EKİDİR.

AŞLI GİBİDİR
Rahime KARAOĞLU MURAT
Bölge Kurulu Müdür V.